

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

בית המשפט המחוזי אישר בקשה לאישור תובענה כייצוגית בשל הפרה של הוראות סימון הקבועות בתקן

הישראלי

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד חן אבנר

עובדות המקרה:

יבואן ייבא לארץ סוכריות מגרמניה אשר ממותקות ברב-כוהל סורביטול. על אריזת הסוכריות, שהטקסט הכתוב על גביה נכתב בשפה הגרמנית, הדביק היבואן מדבקה שבה נכתב בעברית: "סוכריות ללא סוכר בטעם מרווה פלוס ויטמין C". על רקע התנהלות זאת הוגשה תובענה ייצוגית.

התובע הייצוגי טען כי היבואן הפר את הוראות סעיף 107.1.6 לתקן ישראלי 1307 – ממתקים: סוכריות קשות, סוכריות טופי וסוכריות דחוסות (להלן: "התקן"), הקובע כי יש לסמן על גבי אריזת המוצר, ליד הכיתוב "ללא סוכר", כי המוצר מכיל רב-כהלים, שכן במוצר הנדון, היבואן לא ציין על גבי חזית המוצר, ליד המילה "ללא סוכר", כי הוא מכיל רב-כהלים כנדרש, אלא ציין זאת במדבקה שהדביק על חלקה האחורי של אריזת המוצר בלבד.

בכך, טען התובע הייצוגי, הפר היבואן עילה חקוקה הקבועה בתקן אשר נועדה ליידע את ציבור הצרכנים כי המוצר אינו מכיל סוכר אך מכיל רב-כהלים. באשר לנזק, טען התובע הייצוגי, כי כחולה בסוכרת מסוג 2 הוא לא היה קונה את המוצר אילו ידע שהוא מכיל רב-כהלים. באשר לפן הלא-ממוני, טוען התובע הייצוגי, כי באי ציון מפורש על גבי חזית המוצר כי המוצר מכיל רב-כהלים נפגעה זכות הבחירה האוטונומית שלו, כמו גם יכולתו להשוות מוצרים, ותחושות שליליות שחש כשהתברר לו כי המוצר מכיל רב-כהלים.

מנגד, טען היבואן, כי אריזת המוצר עומדת בהוראות התקן, שכן, בשלושה מקומות שונים על גבי אריזת המוצר צוין כי הסוכריות מכילות רב-כהלים. פעם אחת, ברשימת הרכיבים של המוצר. פעם שניה, מתחת לטבלת הסימון התזונתי של המוצר, ופעם שלישית, בגוף טבלת הרכיבים שם סומנה תכולתם. עוד טען היבואן, כי לא נגרם נזק לחברי הקבוצה.

האם הופרו במעשי היבואן הוראות התקן והאם נגרם נזק לצרכנים שקנו את הסוכריות?

דין:

בית המשפט מצא כי עיון באריזת המוצר מעלה כי לכאורה הופרו הוראות התקן, שכן, על הצד הקדמי של אריזת המוצר נכתב "סוכריות ללא סוכר בטרם מרווה פלוס ויטמין C", ואין זכר לעובדה שהסוכריות ממותקות ברב-כוהל. כמו כן, בכותרת המדבקה שבצד האחורי של אריזת המוצר נכתב בגדול "סוכריות ללא סוכר", כאשר לכאורה, גם ליד צירוף זה היה צריך להיות כתוב באופן בולט "מכיל רב-כהלים". רק באותיות קטנות, ברשימת הרכיבים של

המוצר, ומתחת לטבלת הסימון התזונתי של המוצר נכתב "ללא סוכר (מכיל רב-כהלים)", ובגוף הטבלה סומנה תכולתם.

בית המשפט קבע כי העובדה שהסוכריות מכילות רב-כהלים צוינה על גבי אריזת המוצר שלוש פעמים, אחת מהן, בטבלת הסימון התזונתי. חזקה על מי שהדבר בנפשו כי היה ער לקיומו של הממתיק במזון ולא הופתע ממנו בדיעבד. על כן, לאדם שריכוז הסוכר בדמו אינו גבוה, או לחולה שקנה את המוצר פעם ולא שת ליבו שהוא מכיל סורביטול, לא נגרם נזק של ממש בדמות של תסכול, כעס או עגמת נפש. הואיל וכך, היבואן לא חייב בפיצוי חברי הקבוצה בגין נזק לא-ממוני.

יחד עם זאת, באשר לנזק ממוני, קבע בית המשפט כי לא מן הנמנע שחברי הקבוצה קנו את המוצר משום שסברו שהוא אינו מכיל רב-כהלים מפני שלא הובלט על אריזתו כי הוא מכיל אותם, לעומת מוצר דומה אשר הימצאותם של רב-כהלים בו צוינה בצורה בולטת ליד הכתובית "ללא סוכר". ייתכן שלו ידע הצרכן כי המוצר מכיל רב-כהלים, הוא היה מסכים לשלם עליו פחות או לא רוכש אותו כלל. מן הטעם האמור, קיימת אפשרות סבירה שתתקבל התובענה בעילה של הפרת חובה חקוקה אשר גרמה לנזק ממוני.

הואיל וכך, אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית, בקבעו כי תכלית התקן לדאוג לבריאות הציבור, כך שהמתבונן באריזת המוצר יבחין ללא קושי כי הוא מכיל רב-כהלים. הכמנת הטקסט באותיות קטנות ומובלעות סותרת את הדין ואת התכליות המשמשות בסיס לחובות שהוא מטיל.

ת"צ (מחוזי- ת"א) 16242-16-12 טל שער נ' מ.א. מוצרי בריאות וטבע בע"מ (פורסם בנבו, 8.1.2019).

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.